

SOMA REHBERLİK VE ARAŐTIRMA MERKEZİ

NEDEN KAYNAŐTIRMA?



ÖĞRETMENLERİNİN KAYNAŐTIRMA TÜRLERİNE GÖRE ÖĞRENCİLERİNİ DAHA İYİ TANIMASI VE KAYNAŐTIRMA ÖĞRENCİLERİ İLE DAHA ETKİLİ İLETİŞİM KURABİLMELERİNE KATKI SAĞLAMAK AMACIYLA HAZIRLANMIŐTIR. ÇALIŐMADAKİ BİLGİLER MEB-ORGM TARAFINDAN 2010 YILINDA YAYINLANAN 3N KAYNAŐTIRMA KILAVUZU'NDAN YARARLANILARAK HAZIRLANMIŐTIR.

KAYNAŐTIRMA EĞİTİMİ NEDEN ÖNEMLİ?

İlk ve ortaokulda eğitim hizmetleri, öğrencilerin eğitim performansına ve öncelikli ihtiyaçlarına göre planlanır. Öğrencinin sosyal, duygusal, biliŐsel, kiŐisel geliŐimi açasından bilgi ve becerilerinin üst düzeyde kullanılabilmesi ve geliŐtirilmesi için kaynaŐtırma eğitiminin uygun olduğu düşünölmektedir. Yapılan uygulamalarda fiziki düzenlemeler, gerekli materyal desteği ve uygun yöntem-tekniklerle desteklenmiŐ bir kaynaŐtırma eğitimi uygulamasının başarılı sonuçlar ortaya koyduğu belirlenmiŐtir.

“Eđitimde feda edilecek tek fert yoktur.”K.ATATÖRK



DİL VE KONUŞMA GÜÇLÜĞÜ OLAN ÖĞRENCİ

- Sınıftaki diğer öğrencilerle birlikte dil ve konuşma becerileri ile güven duygusunu geliştirmeyi sağlayacak tedbirleri belirleyebilirsiniz.
- Öğrencinizi kendi içerisinde gösterdiği gelişime göre değerlendirebilirsiniz.
- Yapamadıklarına değil yapabildiklerine odaklanabilirsiniz.
- Öğrencinizin başarısını anında ödüllendirebilirsiniz.
- Sosyal iletişimin ve etkileşimin artırılması amacıyla sınıf içi etkinlikler planlayabilir ve bu etkinliklere katılımını sağlayabilirsiniz.

- Öğrenciniz konuşurken sakin ve sabırlı olmaya özen göstermelisiniz.
- Öğrenciniz ile iletişime her zaman hazır olduğunuzu hissettirebilirsiniz.
- Öğrencinizi konuşmaya istekli olmadığı durumlarda konuşmaya zorlamayabilirsiniz.
- Öğrencinizin konuşmasına müdahale etmeden, göz kontağını sürdürmelisiniz. Öğrencinizi konuşmaya teşvik edebilirsiniz.
- Konuşurken sorun yaşadığı cümleyi onun yerine tamamlamayın ve sözcük eklemeyin.
- Konuşmaya uygun jest ve mimikler kullanabilirsiniz ancak bunları abartmayın.
- Öğrencinizin ne söylediğine odaklanabilir ve sözel etkinliklere katılmasını sağlamak için onu cesaretlendirebilirsiniz.



Öğrencinizin okula uyumda yaşadığı güçlüklerin üstesinden gelebilmesi için okul psikolojik danışmanı ve aile ile işbirliği yaparak alınacak önlemleri belirleyebilirsiniz..

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN ÖĞRENCİ



- Bu öğrencilerin zihinsel yetersizliği olmadığı için güçlük çektiği alanlara yönelik BEP düzenleyebilirsiniz.
- Sınıf ortamında yeterli olduğu alanlarda kendini ifade etmesine fırsat tanıyabilir, yetersiz olduğu alanlarda çalışmalara katılmasını teşvik edebilirsiniz.
- Öğrencinin genelde etkinliğe yönelme ve takip etme problemi olduğundan hedef davranışa yönelik aktif katılabileceği düzenlemeler yapabilirsiniz.
- Öğrencinizin bağımsız çalışma süresini arttırmaya yönelik hedefler belirleyebilirsiniz.
- Zaman ve yön kavrama problemi yaşayan öğrenciler için sınıfınızda küçük hatırlatıcılar kullanabilirsiniz.

- Öğrenciniz yazılı anlatımda güçlük çekiyorsa sözlü sınavları, kısa yanıtı, çoktan seçmeli ve boşluk doldurmalı sınavları tercih edebilirsiniz.
- Öğrencinizin sınavını çok zor yapıyorsa bireysel olarak yapabilirsiniz.
- Öğrenciniz ile konuşurken olumsuzdan çok olumlu ifadeler kullanabilirsiniz.
- Aile ve uzmanlarla işbirliği yaparak öğrencinize yönelik alınabilecek tedbirleri ve stratejileri belirleyebilirsiniz.
- Aileyi öğrencinize çalışma davranışı kazandıracak çalışmalar yapması için destekleyebilirsiniz





ZİHİNSEL YETERSİZLİĞİ OLAN ÖĞRENCİ

- Öğrencinizi tahtayı ve sizi rahat görebileceği şekilde sınıfın ön tarafına oturtabilirsiniz.
- Öğrenciye her dersin konusunu, süreci ve beklentilerinizi açık ve net olarak ifade etmelisiniz.
- Her dersin başında daha önce öğrenilen konuları kısaca terarlayıp, dersin sonunda ise önemli konuları özetleyebilirsiniz.
- Ders içerisindeki teknik terimleri ve öğrenci için yeni sözcükleri açıklayabilirsiniz.
- Yeni terimler ve sözcüklerin açıklamasının yer aldığı çalışma kağıdını ders öncesinde öğrenciye vererek derse hazır olmasını sağlayabilirsiniz.
- Sınıf kurallarını belirleyip, tek tek öğretebilir, ayrıca kurallarla ilgili görseller hazırlayabilirsiniz.
- Sınavlarda öğrencinize ek süre vermelisiniz.
- Gerekli durumlarda öğrencinin sınavını bireysel olarak yapabilirsiniz.
- Sınava başlamadan önce sınav sorularını anlayıp anlamadığını inceleyebilirsiniz.
- Öğrenci ile konuşurken olumsuz ifadelerden çok olumlu ifadeler kullanmaya özen gösterebilirsiniz.
- Aile ve uzmanlarla işbirliği yaparak öğrencinize yönelik alınabilecek önlem ve stratejileri belirleyebilirsiniz.
- Öğrencinizin başarısını anında ödüllendirebilirsiniz.
- Öğrenciniz yazılı sınavda güçlük yaşıyorsa sözlü sınavları, kısa yanıtlı, çoktan seçmeli veya boşluk doldurmalı sınavları tercih etmelisiniz.

DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU OLAN ÖĞRENCİ

- Öğrencinizi duvar tarafında olacak şekilde ön sıraya oturtabilirsiniz..
- Öğrencinizin sınıfta yakınında oturacak öğrencilerin ona rol model olabilecek potansiyeldeki öğrenciler olması faydalı olacaktır.
- Daha önce işlenen konuları sık sık tekrar edebilirsiniz.
- El yazısını geliştirici çalışmalar yapabilirsiniz.
- Öğrencinizin tuttuğu notları sizin notlarınız yada arkadaşının notları ile karşılaştırmasına fırsat tanıyabilirsiniz
- Öğrencinin sınıf içinde belli zamanlarda hareket etmesini sağlayacak görevler verebilirsiniz. (kalem açma, tahtayı silme vb.)
- Sınıf ortamında öğrencinin dikkatini dağıtacak materyalleri sınıfın arka tarafına alabilirsiniz.



- Yazı yazma problemi olan veya testte başarısız olan öğrenciniz için sözlü sınav uygulayabilirsiniz.
- Metni okuma ile ilgili stratejiler geliştirebilirsiniz. (Metni parçalara ayırma vb.)
- Sınıf kurallarını belirleyip, kuralları tek tek öğretebilirsiniz. Öğrencinin dürtüselliğini önlemesi için 3D (dur, düşün, davran) tekniğini kullanmasını sağlayabilirsiniz.
- Okul ve aile işbirliğinin sağlanması ve öğrenciyi düzenli takip edebilmek için günlük/ haftalık davranış bildirim kartları hazırlayabilirsiniz.
- Sınava hazırlanma becerilerini geliştirebilirsiniz. Ders sırasında öğrencinin dikkatinin artması için sözel uyaranlar verebilir, fiziksel etkinlikler yaptırabilirsiniz.

OTİZM OLAN ÖĞRENCİ



- Olumlu davranışlarını ödüllendirebilirsiniz.
- Öğrencinizle iletişiminizde olumsuz ifadelerden mümkün olduğunca kaçınmalısınız (hayır, yapma, dokunma gibi).
- Yapılmasını istediğiniz davranışı açık ve net şekilde söyleyebilir gerektiğinde tekrarlayabilirsiniz.
- Öğrencinizin performansını akranlarıyla kıyaslamak yerine bireysel gelişimini dikkate alarak değerlendirebilirsiniz.
- Öğrenciniz ses ve gürültüden rahatsız olabileceği için sınıf içerisindeki sesi olabildiğince azaltmaya çalışabilirsiniz.
- Öğrencinize öğretilecek becerileri basitten karmaşığa doğru sıralayabilirsiniz.
- Sınıf içerisinde yaptığınız eylemleri sözel olarak da ifade edebilirsiniz. (tahtaya yatay bir çizgi çiziyorum)
- Öğrencinizin okula uyumda yaşadığı güçlüklerin üstesinden gelebilmesi için okul psikolojik danışmanı ve aile ile işbirliği yaparak alınacak önlemleri belirleyebilirsiniz.

- Kullandığınız cümlelerin basit ve kısa olmasına dikkat edebilir, jest ve mimiklerle daha dikkat çekici hale getirebilirsiniz.
- Yönerge ve sorularınızın öğrencinin özelliğini de dikkate alarak kısa olmasına özen gösterebilirsiniz.
- Öğrencinizi küçük grup çalışmaları yada serbest etkinliklerde sınıf arkadaşlarıyla birlikte olmasını destekleyebilirsiniz.
- Öğrencinizi kantin, kütüphane gibi yerlere götürerek sınıf dışındaki çevre ile ilişki içinde olmasını sağlayabilirsiniz.



BEDENSEL YETERLİLİĞİ OLAN ÖĞRENCİ



- ÖĞRENCİNİZİN OKUL VE SINIFTA OLABİLDİĞİNCE BAĞIMSIZ HAREKET ETMESİ İÇİN TEDBİR ALMALISINIZ.
- ÖĞRENCİNİZİ SINIFA KOLAYCA GİRİP, YERİNE OTURABİLECEĞİ BİR YERDE OTURTABİLİRSİNİZ.
- ÖĞRENCİNİZİN SIRAYA OTURMA, YÜRÜME VB. BAĞIMSIZ HAREKETLERİNİ SAĞLAYACAK;
- TEKERLEKLİ SANDALYE, UYARLANMIŞ KALEM VB. DESTEK ARAÇ GEREÇLERİ KULLANMASINI SAĞLAYABİLİRSİNİZ.
- SINIFTAKİ DİĞER ÖĞRENCİLERE ORTOPEDİK YETERSİZLİĞİ OLAN ÖĞRENCİNİZİN ÖZELLİKLERİNİ ANLATABİLİRSİNİZ.
- ÖĞRENCİNİZE NASIL YARDIM İSTEYEBİLECEĞİNİ VE GEREĞİNDEN FAZLA YARDIMLARI NASIL REDDEDEBİLECEĞİNİ ÖĞRETEBİLİRSİNİZ.
- ÖĞRENCİNİZ TEKERLEKLİ SANDALYE KULLANIYORSA YARDIM ETMENİZ GEREKTİÇİNDE GÖZ HIZASINDA OLMAYA DİKKAT EDEBİLİRSİNİZ.
- ÖĞRENCİNİZİN SÖYLEDİKLERİNİ ANLAMADIĞINIZDA SÖYLEDİKLERİNİ TEKRAR ETMESİNİ İSTEYEBİLİRSİNİZ.

GÖRME YETERSİZLİĞİ OLAN ÖĞRENCİ

- Sınıftaki eşya, araç ve gereçlerin yerlerini sabit tutmalı, yerlerini değiştirdiğinizde öğrencinize haber vermelisiniz.
- Görme yetersizliği olan öğrencinizi sınıfta tek bırakacaksanız bunu öğrencinize ifade edin.
- Öğrencinizin sırasındaki arkadaşı ile uyum sağlayabilmesi için sıra arkadaşına bireysel olarak yapabileceklerini anlatabilir, olumlu çabalarını ödüllendirebilirsiniz.
- Az gören bireyler için puntosu büyük ve satır araları açık çalışmalar verebilirsiniz.

- Ders içerisinde görme yetersizliği olan öğrenciniz ile konuştuğunuzu anlaması için adıyla hitap etmelisiniz.
- . Ders sırasında tahtaya yazdıklarınızı sözel olarak da ifade edebilirsiniz.
- Sınav sırasında öğrencinin isteği doğrultusunda soruların tekrar okunmasına olanak sağlayabilirsiniz. Sınavlarında ek süre tanımalısınız.
- Öğrencinizin kendi kendine gösterdiği gelişim ile değerlendirebilir ve yapamadıklarından çok yapabildiklerine odaklanabilirsiniz.
- **Öğrencinizin okula uyumda yaşadığı güçlüklerin üstesinden gelebilmesi için okul psikolojik danışmanı ve aile ile işbirliği yaparak alınacak önlemleri belirleyebilirsiniz.**

- Görme yetersizliği olan öğrenci ile iletişime geçmeden önce kendinizi tanıtmalısınız.
- Sınıf içerisindeyseniz diğer öğrencilerle de tanıştırmamız faydalı olacaktır.
- Sınıftaki diğer öğrencilere görme yetersizliği olan öğrencinizin özelliklerini anlatarak, sınıf içerisinde öğrencinizin bağımsız hareket etmesini sağlayacak tedbirlere birlikte karar verebilirsiniz.
- Öğrencinizin sınıf arkadaşlarının seslerini ayırt ederek isimleriyle tanıması için bu yönde etkinlikler geliştirebilirsiniz.
- Sosyal iletişim ve etkileşimin artırılması amacıyla öğrencinizin sınıf arkadaşlarıyla uyum sağlaması için etkinlik düzenleyebilir ve katılımını sağlayabilirsiniz.



İŞİTME YETERSİZLİĞİ OLAN ÖĞRENCİ

- İşitme yetersizliği olan öğrencinizi tahtayı ve sizi rahat görebileceği şekilde ön sıraya oturtmalısınız.
- Öğrencinizle konuşurken göz kontağı kurmanız oldukça faydalı olacaktır.
- Çok yüksek sesle yada fısıldayarak konuşmayın, ses tonunuzun olağan şekilde olmasına özen göstermelisiniz.
- İşitme yetersizliği olan öğrencinizle konuşmaya başlamadan önce işaret edebilir yada omzuna dokunabilirsiniz.
- Ayrıca konuşurken öğrencinize bakmalısınız. Konuşurken açık, kısa ve anlaşılır cümleler kullanmaya özen gösterebilirsiniz.
- Konuştuğunuz ortamın çok gürültülü olmamasına özen gösterebilirsiniz.
- Konuşurken ağızınızı elinizle yada kağıtla kapatmamalısınız.



- Abartılı jest ve mimikler kullanmayabilirsiniz.
- Konuşurken cümleyi bölecek şekilde duraklamalardan kaçınabilirsiniz.
- Öğrenciniz kullandığınız sözcüğü anlamadıysa başka bir sözcük kullanabilir yada göstererek anlatabilirsiniz.
- Öğrencinizin konuşmasını anlayamadıysanız tekrarlamasını isteyebilir, ikinci kez anlayamadığınızda yazmasını isteyebilirsiniz.
- Derse başlamadan önce öğrencinizin işitme cihazıyla ilgili bir problemi olup olmadığını kontrol edebilirsiniz.
- Öğrencinizi etkinliklere katılımı için cesaretlendirebilirsiniz.
- Grup çalışmalarında öğrencinizin diğer öğrencileri görebileceği şekilde oturmasına özen gösterebilirsiniz.